YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

16 päivänä lokakuuta 2008 *

Asiassa C-310/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Lunds tingsrätt (Ruotsi) on esittänyt 28.6.2007 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 5.7.2007, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Ruotsin valtio, edustajanaan Tillsynsmyndigheten i konkurser,

vastaan

Anders Holmqvist,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, E. Juhász (esittelevä tuomari), G. Arestis ja J. Malenovský,

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.4.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Tillsynsmyndigheten i konkurser, asiamiehenään B. Andersson,

– Holmqvist, edustajanaan juristen A. Alfredson,

– Ruotsin hallitus, asiamiehenään A. Falk,

– Kreikan hallitus, asiamiehinään K. Georgiadis, E.-M. Mamouna ja S. Alexandriou,

– Italian hallitus, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato F. Arena,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään C. Wissels ja Y. de Vries,

– Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään C. Gibbs, avustajanaan barrister D. Rhee,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään J. Enegren,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.6.2008 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee työntekijöiden suojaa työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 20.10.1980 annetun neuvoston direktiivin 80/987/ETY (EYVL L 283, s. 23; jäljempänä direktiivi 80/987), sellaisena kuin se on muutettuna 23.9.2002 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/74/EY (EYVL L 270, s. 10), 8 a artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty Ruotsin valtion, edustajanaan Tillsynsmyndigheten i konkurser (konkurssimenettelyjä valvova viranomainen, jäljempänä palkkaturvaviranomainen), ja Holmqvistin välisessä riita-asiassa, joka koskee Ruotsin lainsäädännössä säädetyn palkkaturvan myöntämistä Holmqvistille tämän työnantajan konkurssin johdosta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön oikeus

3 Direktiivin 2002/74 seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Työntekijöiden oikeusvarmuuden takaamiseksi sellaisten yritysten maksukyvyttömyystilanteissa, joilla on toimintaa useissa jäsenvaltioissa, ja työntekijöiden oikeuksien vahvistamiseksi yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti, direktiiviin on tarpeen sisällyttää säännöksiä, joissa todetaan nimenomaisesti, mikä palkkaturvajärjestelmä on vastuussa työntekijöiden maksamatta olevien saatavien suorittamisesta näissä tapauksissa, ja joissa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön tavoitteeksi asetetaan työntekijöiden maksamatta olevien saatavien suorittaminen viipymättä. Lisäksi on tarpeen varmistaa, että säännökset pannaan asianmukaisesti täytäntöön säätämällä jäsenvaltioiden toimivaltaisten hallintoviranomaisten välisestä yhteistyöstä.”

4 Direktiivin 80/987 8 a artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos yritys, joka harjoittaa toimintaa vähintään kahden jäsenvaltion alueella, on maksukyvytön 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, työntekijöiden maksamatta olevien saatavien maksamisen osalta on toimivaltainen sen jäsenvaltion palkkaturvajärjestelmä, jonka alueella työntekijät tavallisesti työskentelevät tai työskentelivät.

2. Työntekijöiden oikeuksien laajuus määräytyy sen lainsäädännön mukaan, jonka piiriin toimivaltainen palkkaturvajärjestelmä kuuluu.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa päätökset, jotka on tehty jonkin sellaisen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä, jonka aloittamista on pyydetty jossakin toisessa jäsenvaltiossa, otetaan huomioon määritettäessä tässä direktiivissä tarkoitettua työnantajan maksukyvyttömyyttä.”

Kansallinen lainsäädäntö

5 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että direktiivi 80/987 on saatettu osaksi Ruotsin oikeusjärjestystä 4.6.1992 annetulla palkkaturvalailla (1992:497) (lönegarantilagen, SFS 1992, nro 497; jäljempänä Ruotsin palkkaturvalaki).

6 Ruotsin palkkaturvalain 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Valtio vastaa tämän lain mukaan työntekijöiden saatavista (valtion palkkaturva) työnantajalta, joka

1. on asetettu konkurssiin Ruotsissa tai muussa pohjoismaassa,

2. on yrityssaneerauksesta annetun lain (1996:764) (lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion) mukaisessa yrityssaneerauksessa, tai

3. on muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa – – tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa – – kuin Ruotsissa – – direktiivin 80/987 – – 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa maksukyvyttömyysmenettelyssä.”

7 Saman lain 2 a §:ssä säädetään seuraavaa:

”Edellä 1 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tilanteessa palkkaturvan mukainen maksu suoritetaan ainoastaan, jos työntekijä työskentelee tai työskenteli työnantajan lukuun lähinnä Ruotsissa.

Jos työnantaja on asetettu konkurssiin Ruotsissa ja työntekijä työskentelee tai työskenteli työnantajan lukuun lähinnä muussa [Euroopan unionin] jäsenvaltiossa tai [Euroopan talousalueeseen] kuuluvassa valtiossa, palkkaturvan mukaista maksua ei suoriteta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

8 Holmqvist työskenteli ruotsalaisen osakeyhtiön Jörgen Nilsson Åkeri och Spedition AB:n (jäljempänä Jörgen Nilsson Åkeri och Spedition) palveluksessa kuorma-autonkuljettajana. Tällä yhtiöllä, jonka ainoa toimipaikka on Tjörnarpissa Ruotsissa, ei ole sivuliikettä Ruotsin ulkopuolella.

9 Holmqvistin työhön kuului tavarantoimitusten suorittaminen Ruotsista Italiaan ja takaisin, jolloin hän kulki Saksan ja Itävallan läpi. Jörgen Nilsson Åkeri och Speditionin eri toistuvien tai satunnaisten asiakkaiden henkilöstö suoritti tavaran purkamisen, ja se tehtiin purkamispaikassa olevan kaluston avulla.

10 Holmqvist on myös tuonut Italiasta tavaraa Ruotsiin toistuvien tai satunnaisten asiakkaiden lukuun. Paikalla olevat työntekijät huolehtivat tavaran lastaamisesta paikalla olevan kaluston avulla. Holmqvist valvoi lastaamista – jotta voimassa olevia liikenneturvallisuussääntöjä noudatetaan –, mutta muut tekivät työn.

11 Lastattaessa ja purettaessa tavaraa Ruotsissa noudatettiin samankaltaista menettelyä.

12 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin asetti Jörgen Nilsson Åkeri och Speditionin 10.4.2006 konkurssiin.

13 Konkurssipesän pesänhoitaja myönsi 27.6.2006 tekemällään päätöksellä Holmqvistille Ruotsin palkkaturvalain mukaisen palkkaturvan.

14 Palkkaturvaviranomainen vaati, että ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin toteaa, että Holmqvistillä ei ole oikeutta tähän palkkaturvaan Jörgen Nilsson Åkeri och Speditionin konkurssissa.

15 Palkkaturvaviranomainen vetosi kyseisessä tuomioistuimessa siihen, että koska Jörgen Nilsson Åkeri och Spedition on harjoittanut toimintaa muissa jäsenvaltioissa kuin Ruotsin kuningaskunnassa ja koska Holmqvist on työskennellyt lähinnä näissä muissa jäsenvaltioissa, Holmqvistillä ei ole oikeutta kyseessä olevaan palkkaturvaan. Palkkaturvaviranomainen väittää, että direktiivissä 80/987 ei edellytetä, että yhtiöllä on oltava toimipaikka tai sivuliike muussa jäsenvaltiossa, jotta sen katsotaan harjoittavan toimintaa siellä, ja että nyt esillä olevassa asiassa sekä Jörgen Nilsson Åkeri och Spedition että Holmqvist ovat harjoittaneet toimintaa etenkin Saksassa, Itävallassa ja Italiassa. Siksi Holmqvistille ei pidä myöntää Ruotsin lain mukaista palkkaturvaa.

16 Holmqvist väitti ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, että Jörgen Nilsson Åkeri och Spedition on harjoittanut toimintaa ainoastaan Ruotsissa, ja toissijaisesti, että vaikka kyseisen yhtiön katsottaisiin harjoittaneen toimintaa useissa jäsenvaltioissa, on katsottava, että hän on työskennellyt tavallisesti Ruotsissa. Holmqvist totesi ensinnäkin, että Jörgen Nilsson Åkeri och Speditionia hallinnoitiin yhtiön ainoasta toimistosta, joka sijaitsee Tjörnarpissa, jossa yhtiön ajoneuvohallit ja korjaamo myös sijaitsevat, ja että jokainen työjakso alkoi Ruotsista ja päättyi Ruotsiin. Holmqvist vetosi tämän jälkeen siihen, että toimipaikka tai kaupallinen läsnäolo muodostavat kriteerin, jonka perusteella määritellään se, missä maassa työntekijän on haettava palkkaturvakorvausta (asia C-117/96, Mosbæk, tuomio 17.9.1997, Kok. 1997, s. I-5017 ja asia C-198/98, Everson ja Barrass, tuomio 16.12.1999, Kok. 1999, s. I-8903). Holmqvist väitti lopuksi, että koska direktiivin 80/987 8 a artiklalla on välitön oikeusvaikutus, hänellä on palkkaturvaa koskevasta lainsäädännöstä riippumatta oikeus tähän turvaan Ruotsissa.

17 Lunds tingsrätt katsoi, että asian ratkaisemiseksi on tarpeen tulkita direktiivin 80/987 8 a artiklaa, ja päätti lykätä asian käsittelyä esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko – – direktiivin 80/987/ETY – – 8 a artiklaa tulkittava siten, että se, että yrityksen katsotaan harjoittavan toimintaa tietyn jäsenvaltion alueella, edellyttää sitä, että yrityksellä on sivuliike tai kiinteä toimipaikka tässä jäsenvaltiossa?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, minkä edellytysten on täytyttävä, jotta yrityksen katsotaan harjoittavan toimintaa useissa jäsenvaltioissa?

3) Jos katsotaan, että yhtiö harjoittaa toimintaa usean jäsenvaltion alueella ja työntekijä työskentelee yhtiön palveluksessa useissa näistä jäsenvaltioista, minkä

arviointiperusteiden mukaan on ratkaistava, missä työntekijä tavallisesti työskentelee?

4) Onko – – direktiivin 80/987/ETY – – 8 a artiklalla välitön oikeusvaikutus?”

Ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen ja toinen kysymys

18 Jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voidaan antaa hyödyllinen vastaus sen esittämien ensimmäisen ja toisen kysymyksen osalta, joita on tarkasteltava yhdessä, on määritettävä edellytykset, joiden täyttyessä yritys harjoittaa direktiivin 80/987 8 a artiklassa tarkoitetulla tavalla toimintaa useissa jäsenvaltioissa.

19 Direktiivin 80/987 8 a artiklassa, joka sisältyy direktiivin III a jaksoon, jonka otsikko on ”Useaa valtiota koskevat säännökset”, säädetään, että käsillä on useaa valtiota koskeva tilanne, jos yritys ”harjoittaa toimintaa vähintään kahden jäsenvaltion alueella”, mutta tässä artiklassa tai missään muussa säännöksessä ei määritetä näiden viimeksi mainittujen termien sisältöä.

20 On muistettava, että direktiivin 80/987 alkuperäiseen sanamuotoon ei sisältynyt säännöksiä useita valtioita koskevista tilanteista, ja 8 a artikla lisättiin kyseiseen direktiiviin direktiivillä 2002/74.

21 Tämän viimeksi mainitun direktiivin seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan, että direktiivi annettiin muun muassa ”työntekijöiden oikeusvarmuuden takaamiseksi sellaisten yritysten maksukyvyttömyystilanteissa, joilla on toimintaa useissa jäsenvaltioissa, ja työntekijöiden oikeuksien vahvistamiseksi yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti – –”.

22 Toisaalta on korostettava, kuten Alankomaiden hallitus tekee, että tämä tavoite voidaan saavuttaa vain tulkitsemalla laajasti käsitettä ”toimintaa vähintään kahden jäsenvaltion alueella”.

23 Tällainen tulkinta on välttämätön vähimmäissuojan takaamiseksi palkatuille työntekijöille, joiden työnantajasta on tullut maksukyvytön ja joiden tilanteessa on liityntöjä johonkin toiseen valtioon siten, että mahdollisimman monet rajat ylittäviin palkkasuhteisiin liittyvät tilanteet sisällytetään direktiivin 80/987 8 a artiklan soveltamisalaan.

24 Toisaalta, kuten Holmqvist sekä Italian ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset ovat huomauttaneet, tässä seitsemännessä perustelukappaleessa vahvistetaan, että ennen direktiivin 2002/74 antamista muodostunut oikeuskäytäntö on edelleen merkityksellistä direktiivin 80/987 tiettyjen säännösten tulkinnassa.

25 On kuitenkin todettava, että kun otetaan huomioon edellä mainittu tavoite, joka koostuu muun muassa niiden työntekijöiden oikeuksien suojaamisesta, jotka ovat

käyttäneet liikkumisvapauttaan, ja kyseisen 8 a artiklan sanamuodon tausta lainsäädäntömenettelyssä, joka johti direktiivin 2002/74 antamiseen, on, kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 35 kohdassa, irrottauduttava edellä mainituissa asiassa Mosbæk sekä asiassa Everson ja Barrass annetuissa tuomioissa vahvistetusta ”toimipaikan” käsitteestä kyseisen artiklan sisältämien termien ”toimintaa vähintään kahden jäsenvaltion alueella” tulkitsemiseksi.

26 Edellä mainitun lainsäädäntömenettelyn osalta on huomautettava, että kuten Euroopan yhteisöjen komission esittämistä kirjallisista huomautuksista käy ilmi, kyseisen toimielimen alkuperäinen ehdotus, joka liittyi direktiivin 80/987 muuttamiseen, sisälsi termit ”yritys, jolla on toimipaikkoja vähintään kahdessa jäsenvaltiossa”, ja siinä määriteltiin, että ”toimipaikalla” tarkoitetaan ”sellaista taloudellisen toiminnan paikkaa, jossa työnantaja harjoittaa muuten kuin tilapäisesti taloudellista toimintaa inhimillisin ja aineellisin voimavaroin”. On kuitenkin muistettava, että Euroopan unionin neuvoston käsitellessä kyseistä ehdotusta komissio ehdotti, että direktiivin 8 a artiklan osalta termi ”toimipaikkoja” korvataan termillä ”toiminta”, joka on se muotoilu, joka lopulta säilytettiin, ja että edellä mainittu määritelmä ei myöskään sisälly direktiivin 2002/74 lopulliseen versioon. Tämä 8 a artiklan sanamuodon muutos osoittaa, että yhteisön lainsäätäjä halusi laajentaa kyseisen artiklan soveltamisalaa eikä rajoittaa sitä yrityksiin, joilla on sivuliikkeitä tai toimipaikkoja useissa jäsenvaltioissa.

27 Lisäksi, kuten Alankomaiden hallitus on huomauttanut, jos käsitettä ”toiminta” tulkittaisiin sillä tavalla, että se edellyttää yrityksen läsnäoloa sivuliikkeen tai toimipaikan muodossa, tästä seuraisi, että työntekijä, joka harjoittaa toimintaa muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, johon sen työnantaja on sijoittautunut, mikä oli edellä mainitun asian Mosbæk taustalla ollut tilanne, ei voisi nauttia direktiivin 80/987 8 a artiklassa säädetystä suojasta.

28 Näin ollen on todettava, että direktiivin 80/987 8 a artiklassa ei edellytetä, että yrityksellä, joka on sijoittautunut yhteen jäsenvaltioon, on sivuliike tai kiinteä

toimipaikka toisessa jäsenvaltiossa, jotta sen katsottaisiin harjoittavan toimintaa myös tämän toisen jäsenvaltion alueella.

29 Vaikka kyseisessä artiklassa ei viitata liittymää koskeviin tiukkoihin edellytyksiin, vaan säädetään heikommasta yhteydestä kuin yrityksen läsnäolo sivuliikkeen tai kiinteän toimipaikan muodossa, ei ole kuitenkaan syytä seurata Ruotsin hallituksen argumentaatiota, jonka mukaan on riittävää, että työntekijä tekee minkätyyppistä työtä tahansa toisessa jäsenvaltiossa työnantajansa lukuun ja että tämä työ seuraa työnantajan tarpeesta ja sitä tehdään tämän ohjeiden mukaan, jotta yrityksen katsotaan harjoittavan toimintaa tämän toisen jäsenvaltion alueella.

30 Kuten Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää, direktiivin 80/987 8 a artiklan sisältämän käsitteen ”toiminta” on nimittäin ymmärrettävä viittaavan seikkoihin, joihin liittyy tietynasteinen pysyvyys jäsenvaltion alueella. Tämä pysyvyys ilmenee, kuten Alankomaiden hallitus toteaa, työntekijän tai työntekijöiden pysyvänä työskentelynä sanotulla alueella.

31 Komissio arvioi, että myös fyysiset toimintaedellytykset muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa yrityksellä on kotipaikka, ovat välttämättömät, jotta voidaan katsoa, että yritys on pysyvästi läsnä tässä toisessa jäsenvaltiossa, mutta se katsoo, että pelkän toimiston olemassaolo riittää tältä osin.

32 Kun otetaan huomioon eri muodot, joita rajat ylittävällä työllä voi olla, sekä viimeaikaiset muutokset työolosuhteissa ja tietoliikennealan kehitys, ei voida kuitenkaan väittää, että yrityksellä on välttämättä oltava fyysiset toimintaedellytykset,

jotta se voi olla pysyvästi taloudellisesti läsnä toisessa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa sillä on kotipaikka. Työsuhteen eri aspektit, kuten ohjeiden antaminen työntekijälle ja työntekijän kertomusten lähettäminen työnantajalle sekä palkanmaksu, voidaan hoitaa välimatkan päästä.

33 Yrityksen palveluksessa voi siten olla useita työntekijöitä toisessa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa sillä on kotipaikka, ja se voi harjoittaa siellä huomattavaa taloudellista toimintaa, ilman että sillä on kuitenkaan fyysisiä toimintaedellytyksiä tai toimistoa kyseisen jäsenvaltion alueella.

34 Jotta voitaisiin katsoa, että yritys, joka on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon, harjoittaa toimintaa toisen jäsenvaltion alueella, kyseisen yrityksen on kuitenkin oltava tässä toisessa jäsenvaltiossa pysyvästi taloudellisesti läsnä inhimillisin voimavaroin, joiden ansiosta yritys voi harjoittaa siellä toimintaa.

35 Tilanteessa, jossa kuljetusyritys on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon, ainoastaan sen seikan perusteella, että kyseisen yrityksen palveluksessa kyseisessä jäsenvaltiossa oleva työntekijä suorittaa tavarantoimituksia tämän jäsenvaltion ja toisen jäsenvaltion välillä kulkemalla muiden jäsenvaltioiden läpi, ei voida päätellä edellisessä kohdassa mainitun arviointiperusteen täyttyneen, eikä sen perusteella siten voida katsoa, että kyseisen yrityksen katsottaisiin direktiivin 80/987 8 a artiklassa tarkoitetulla tavalla harjoittavan toimintaa muualla kuin jäsenvaltiossa, johon se on sijoittautunut.

36 Kaiken edellä esitetyn valossa kahteen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 80/987 8 a artiklaa on tulkittava siten, että ei ole välttämätöntä, että

yrityksellä, joka on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon, on sivuliike tai kiinteä toimipaikka toisessa jäsenvaltiossa, jotta sen katsottaisiin harjoittavan toimintaa tämän toisen jäsenvaltion alueella. Yrityksen on kuitenkin oltava toisessa jäsenvaltiossa pysyvästi taloudellisesti läsnä inhimillisin voimavaroin, joiden ansiosta yritys voi harjoittaa siellä toimintaa. Tilanteessa, jossa kuljetusyritys on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon, ainoastaan sen seikan perusteella, että kyseisen yrityksen palveluksessa kyseisessä jäsenvaltiossa oleva työntekijä suorittaa tavarantoimituksia tämän jäsenvaltion ja toisen jäsenvaltion välillä kulkemalla muiden jäsenvaltioiden läpi, ei voida päätellä, että kyseinen yritys on pysyvästi taloudellisesti läsnä toisessa jäsenvaltiossa.

Kolmas ja neljäs kysymys

37 Kun otetaan huomioon kahteen ensimmäiseen kysymykseen annetut vastaukset, kolmanteen ja neljänteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

38 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Työntekijöiden suojaa työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 20.10.1980 annetun neuvoston direktiivin 80/987/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 23.9.2002 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/74/ETY, 8 a artiklaa on tulkittava siten, että ei ole välttämätöntä, että yrityksellä, joka on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon, on sivuliike tai kiinteä toimipaikka toisessa jäsenvaltiossa, jotta sen katsottaisiin harjoittavan toimintaa tämän toisen jäsenvaltion alueella. Yrityksen on kuitenkin oltava tässä toisessa jäsenvaltiossa pysyvästi taloudellisesti läsnä inhimillisin voimavaroin, joiden ansiosta yritys voi harjoittaa siellä toimintaa. Tilanteessa, jossa kuljetusyritys on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon, ainoastaan sen seikan perusteella, että kyseisen yrityksen palveluksessa kyseisessä jäsenvaltiossa oleva työntekijä suorittaa tavarantoimituksia tämän jäsenvaltion ja toisen jäsenvaltion välillä kulkemalla muiden jäsenvaltioiden läpi, ei voida päätellä, että kyseinen yritys on pysyvästi taloudellisesti läsnä toisessa jäsenvaltiossa.

Allekirjoitukset